

Saveetra

Saveetra (Samenwerkende VeeTransporteurs) is de deelmarkt van Transport en Logistiek Nederland (www.tln.nl) waarbinnen beroepsvervoerders van veetransporten verenigd zijn.

Saveetra heeft de ambitie om de gehele veehouderij, inclusief transport, voor dieren op een pijn- en stressvrije wijze te organiseren. Dieren dienen op een prettige en comfortabele wijze gehouden en vervoerd te worden, waarbij welzijn en gezondheid van dieren in acht genomen worden.

Met het voorgenomen verbod riskeren we opdrijfmethoden die minder diervriendelijk zijn en riskeren we een onveilige werksituatie voor de mensen in het veetransport.

Inleiding

Het opdrijven van dieren is geen activiteit dat bij ieder transport op exact dezelfde manier wordt uitgevoerd.

Bij het laden van dieren in een ideale situatie wordt bij het opdrijven van dieren het hok geopend, loopt een opdrijver naast een dier / achter dieren en lopen deze rustig door een gang naar de wagen waar ze vervolgens plaats nemen in het voor hen bedoelde vak. Dit alles zou gebeuren met slechts enkele zachte sturende duwtjes van de opdrijver, de dieren snappen precies wat de bedoeling is, ze worden nergens door afgeleid, er zijn ideale looplijnen, buiten schijnt een zwak zonnetje, etc. etc.

De praktijk is weerbarstiger. Voor de meeste dieren geldt dat ze niet gewend zijn aan het vervoerd worden en is het transport - incl. opdrijven van stal naar vervoermiddel - dus een nieuwe indruk die ze ondergaan. Enkele voorbeelden uit de praktijk:

- Dieren worden afgeleid als ze soortgenoten zien in een hok waar ze langs lopen, of ze schrikken van een plots geluid.
- Binnen de rustige warme stal lopen dieren door een gang naar het einde van de stal en bij de uitgang horen en voelen ze wind die buiten blaast. A la minute haperen ze / komen ze tot stilstand.
- Varkens worden rustig in een groepje naar de wagen opgedreven en plots draait het laatste varken zich om en wil in tegengestelde richting terug gaan lopen.
- Een opdrijver staat naast een stier van een paar honderd kilo die weigert te bewegen.
- Etc.

Gebruik drijfmiddelen

Een opdrijver kan gebruik maken van meerdere soorten drijfmiddelen; drijfschotten, paddle, rammelaars, geluid maken, etc.. Afhankelijk van de situatie / omstandigheden / locatie / diersoort / etc. maakt die een keuze welk drijfmiddel het meest geschikt is.

Bij de keuze voor een geschikt drijfmiddel spelen meerdere factoren een rol, o.a.:

- Dierenwelzijn (zie Transportverordening: niet schoppen of slaan, geen puntige voorwerpen, e.d.) .
- Veiligheid / gezondheid van de oprijver (een chauffeur mag niet dag in dag uit voor het lichaam belastende handelingen verrichten).
- 'Ervaring van dier'; dieren die gewend zijn aan transport (denk aan runderen die meedoen aan tentoonstellingen) laten zich eenvoudig leiden, een slachtvarken laat zich bij het lossen al een stuk eenvoudiger opdrijven dan bij het laden (de eerst indrukken van de eenmalige transportervaring zijn al verwerkt).
- 'Faciliteiten'; wanneer een dier op een boerderij of in een weide geladen wordt zijn de omstandigheden / faciliteiten anders dan bij het lossen op een slachterij (die over meer / andere faciliteiten beschikt).

Voor bepaalde situaties mag een elektrische veedrijfmiddel volgens Transportverordening 1/2005 gebruikt worden (onder de voorwaarde dat de dieren vóór zich ruimte hebben om zich voort te bewegen, e.d.).

In bepaalde gevallen (zoals omschreven in TvO) is het elektrisch veedrijfmiddel ook het meest doelmatige middel om te gebruiken in het kader van veiligheid / welzijn voor dier en mens. Op dit moment is dat feitelijk het enige bruikbare alternatief voor die situaties.

Voorbeeld

Als een chauffeur een stier van een paar honderd kilo wil opdrijven die zich weigert te verplaatsen dan gaat de chauffeur niet aan het dieren lopen trekken en duwen, of met schotjes proberen de stier een zetje te geven. Dat is zowel omwille van dierenwelzijn, als omwille van de veiligheid van de chauffeur ongewenst. U kunt zich voorstellen dat een trap van zo'n stier tot groot letsel kan leiden bij chauffeur.

Wanneer een verbod op het gebruik van het elektrisch drijfmiddel in zijn huidige vorm op korte termijn ingevoerd wordt leidt dit in specifieke gevallen onherroepelijk tot problemen ten aanzien dierenwelzijn en veiligheid van veetransporteurs; op dit moment beschikt de sector niet over een alternatief hulpmiddel dat binnen specifieke situaties die veiligheid / gezondheid kan borgen.

Alternatieven

Juiste toepassing van de huidige beschikbare elektrische drijfmiddelen schaadt dierenwelzijn niet. De elektrische veedrijver is niet voor niets onderdeel van de huidige Transportverordening 1/2005 en maakt onderdeel uit van uit van het voorstel tot wijziging van de transportverordening.

Saveetra is niet perse wars van aanpassingen, maar dan dient dat wel goed inhoudelijk onderbouwd te worden, en dient daar een realistische adaptie-planning voor te worden gehanteerd.

Dat gezegd hebbende; in de [toelichting](#) op het voorgenomen verbod wordt over alternatieven gesproken:

- Onder andere wordt er aangegeven dat een demonstratie is bijgewoond van een laag-voltage elektrisch veedrijfmiddel, die 'verder bestudeerd' is. Saveetra vindt verdere ontwikkeling van lager-voltage middelen een uitstekend idee dat verder onderzoek verdient. Maar dat kan niet plaats vinden met een resoluut verbod zoals dat nu voorligt.
- Hiernaast wordt in de [toelichting](#) expliciet gesteld dat apparatuur om signalen als geluid en trillingen te produceren buiten het voorgenomen verbod vallen, als ware het een suggestie voor alternatieve middelen. Saveetra vindt dit te kort door de bocht; dergelijke apparatuur

kan bij verkeerd gebruik (denk bijvoorbeeld aan 'te hard geluid') zeer slecht uitpakken voor dierenwelzijn.

- Ook wordt verwezen naar (Quote) 'alternatieve ... methoden die leiden even goede, of zelfs betere resultaten, zoals de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA) ook beschrijft en adviseert in haar onderzoek "[Welfare of pigs at slaughter](#)" uit 2020'. Saveetra kan deze methoden niet ontdekken in het onderzoek, en bovendien is de situatie van het lossen van dieren op een slachterij een andere situatie dan het laden van dieren op een boerderij; zoals eerder betoogd zijn de dieren inmiddels 'gewend' aan een nieuwe ervaring, een slachterij beschikt over andere faciliteiten dan een boerderij.

Resumé: het elektrische veedrijfmiddel in huidige vorm is *op dit moment* het enige bruikbare middel voor de toepassing die in Transportverordening 1/2005 beschreven wordt ('wanneer volwassen runderen en varkens weigeren zich te verplaatsen, op voorwaarde dat de dieren vóór zich ruimte hebben om zich voort te bewegen, etc).

Internationale context

Het elektrisch veedrijfmiddel is een wettelijk toegestaan drijfmiddel binnen de context van de EU Transportverordening 1/2005, en ook onderdeel van het [voorstel tot wijziging](#) van de Transportverordening 1/2005.

Een dergelijk verbod instellen zonder degelijke onderbouwing en zonder dat er een redelijke alternatief bestaat voor de benodigde situaties is krom en niet uit te leggen: bij een grensoverschrijdend transport dat vanuit Nederland start mag een chauffeur wel een elektrisch veedrijfmiddel gebruiken, maar zijn collega die op dezelfde locatie dieren laadt voor een binnenlandse rit moet zich zonder goed alternatief maar behelpen cq. risico's lopen t.a.v. zijn eigen veiligheid / gezondheid.

Conclusies / aanbevelingen

Saveetra concludeert:

- Een elektrisch veedrijfmiddel is op dit moment (voor specifieke situaties) onmisbaar binnen het diertransport.
- Een verbod op het gebruik ervan op korte termijn leidt tot ongelukken (bij dier en mens).

Saveetra adviseert om het verbod niet in te voeren / uit te stellen.

Voor de toekomst is onderzoek naar alternatieven welkom. Dat vergt tijd en ruimte om kennis, kunde, faciliteiten, processen, etc aan te passen. Dat betekent ruimte voor onderzoek waarbij niet alleen dierenwelzijn is geborgd, maar ook de veiligheid / gezondheid van mensen – ook in niet-ideale omstandigheden.

Hierbij trekken we graag op met overheden; we staan immers dezelfde doelstellingen voor t.a.v. dierenwelzijn, beperken stress en pijn, e.d.

Correspondentie:

saveetra@tln.nl